

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky

Informačno - metodický materiál

k prijímaniu a integrácii žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

do s t r e d n ý ch škôl

Zodpovedná riešiteľka: PaedDr. Alena Štihová

Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 5.9.2000 pod číslom 424/2000-44 s účinnosťou od 5. septembra 2000

2000

Úvod

Cieľom informačno - metodického materiálu k integrácii žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami do stredných škôl je v súhrne objasniť riaditeľom a učiteľom stredných škôl, pracovníkom krajských úradov a rodičom základné pojmy týkajúce sa jednotlivých druhov postihnutia a narušenia, integrácie postihnutých a zhrnúť platnú legislatívu súvisiacu s integráciou osôb so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do bežných škôl (z nej vyplývajúcu nutnosť zabezpečiť týmto žiakom odbornú starostlivosť). Ďalej sú v materiáli uvedené podmienky a možnosti pokračovania v štúdiu na strednej škole po ukončení špeciálnej alebo bežnej základnej školy a možnosti pokračovania v štúdiu alebo uplatnenia sa v praktickom živote po ukončení strednej školy.

Integrácia žiakov so zdravotným postihnutím a narušením sa prakticky realizuje v bežných základných školách a zatiaľ zriedkavo v bežných stredných školách (v školskom roku 1998/1999 bolo v stredných školách individuálne integrovaných 413 žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami). Preto je predovšetkým na zriaďovateľoch stredných škôl, riaditeľoch a učiteľoch stredných škôl , aké podmienky pre plnohodnotnú výchovu a vzdelávanie týmto žiakom vytvoria a ako ich pripravia na výkon budúceho povolania.

Každá osoba so zdravotným postihnutím má právo na systematické poskytovanie primeranej odbornej starostlivosti uplatňovanej vo výchovno-vzdelávacom procese. Riaditeľ strednej školy musí preto zodpovedne zvážiť, či má vo svojej škole vytvorené podmienky pre poskytovanie špeciálnopedagogickej starostlivosti všetkým študentom, ktorí ju potrebujú a ktorých prijíma, aby im integrácia bola prospešná.

Uznesenie vlády SR č.7989/1997 ukladá krajským úradom v záujme úspešnej integrácie vo výhľadovom období 10 rokov vykonať debarierizáciu vybraných škôl.

Nasledovný informačno - metodický materiál obsahuje postupy, ktoré je potrebné dodržať od prijímacieho konania žiaka so zdravotným postihnutím či narušením do strednej školy až po jej ukončenie a pomoc pri orientácii na pokračovanie v štúdiu na vyššom stupni školy alebo na zaradenie do pracovného procesu .

Základné pojmy

Postihnutie

V administratívnej školskej praxi a v bežnom dorozumievaní sa používa výraz postihnutie ako synonymum *defektu*. Ide o **relatívne trvalý výrazný nedostatok (chybu) integrity alebo funkcionovania ľudského organizmu alebo jeho významnej časti**. Ľahší nedostatok sa označuje ako deficit, porucha alebo narušenie. Anatomický defekt sa označuje ako *poškodenie*.

Poškodenie jednotlivca sú také zmeny integrity jednotlivca v somatickej, senzorickej, mentálnej, komunikačnej, či sociálnej oblasti, následkom ktorej je potrebná špeciálna starostlivosť v rôznom individuálne podmienenom rozsahu.

Podľa rozsahu a dôsledkov poškodenia sa rozoznáva :

- postihnutie - relatívne ireparabilné poškodenie
- narušenie - relatívne reparabilné poškodenie
- ohrozenie - prípady, pri ktorých ak sa neposkytne špeciálna výchovná starostlivosť, môže nastať narušenie.

Postihnutie alebo defekt sa môže vyskytovať v oblasti:

- ◆ *somatickej* (deformity, malformácie, chronické choroby, zdravotné oslabenie, poúrazové stavy)
- ◆ *senzoriky - zraku* (slepota, slabozrakosť, tupozrakosť, strabizmus)
- *sluchu* (hluchota, zvyšky sluchu, nedoslýchavosť)
- ◆ *reči* (narušená komunikačná schopnosť, ktorá sa môže prejaviť ako vrodená chyba reči alebo získaná porucha reči : narušenie vývinu reči, dyslália, palatolália, poruchy hlasu, mutizmus, detský autizmus, brblavosť, zajakavosť, poruchy čítanej a písanej reči - vývinové poruchy učenia)
- ◆ *mentálnych funkcií* (mentálna retardácia rôzneho druhu a stupňa, demencia)
- ◆ *psychosociálnej* (psychopatia, sociopatia)

Osoba so zdravotným postihnutím

V Deklarácii práv zdravotne postihnutých osôb vo vyhlásení Valného zhromaždenia OSN je definovaná zdravotne postihnutá osoba ako: ” ktorákoľvek osoba, ktorá si nie je schopná zaistiť, úplne alebo čiastočne, potreby bežného spoločenského života v dôsledku vrodeného či získaného nedostatku fyzických alebo duševných schopností.”

Zdravotne postihnuté osoby majú okrem iných práv ” právo na lekárske, psychologické a funkčné ošetrovanie, vrátane protetických a ortopedických pomôcok, na liečebnú a sociálnu rehabilitáciu, **vzdelanie, pracovnú rehabilitáciu, poradenstvo, pomoc pri pracovnom umiestnení** a ďalšie služby, ktoré im umožnia maximálne rozvinúť ich schopnosti a zručnosti a urýchlia proces ich začlenenia alebo návratu do spoločnosti.”

Tieto práva sú zakotvené i v Ústave SR v Čl. 38 v ods. 2, ktorý hovorí: *Mladiství a osoby zdravotne postihnuté majú právo na osobitnú ochranu v pracovných vzťahoch a na pomoc pri príprave.*

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Žiakom so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami je žiak s mentálnym, zmyslovým alebo telesným postihnutím, zdravotne oslabený alebo chorý, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s vývinovými poruchami učenia alebo správania sa, s autistickým syndrómom alebo žiak s poruchami psychického alebo sociálneho vývinu.

Integrácia žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Je to koncepcia špeciálnej výchovy a špeciálneho vzdelávania ako organickej zložky všeobecnej výchovy a vzdelávania, a to v tom zmysle, že sa má deťom vyžadujúcim špeciálnu starostlivosť poskytovať v rámci bežných výchovných a vzdelávacích inštitúcií a nie oddelene. Dieťa so zdravotným postihnutím má právo na to, aby mu spoločnosť poskytovala tie isté príležitosti a podnety na jeho vývin, ako poskytuje jeho zdravým rovesníkom.

K úplnosti fungovania integrácie detí a mládeže so zdravotným postihnutím medzi nepostihnutých je nevyhnutná rozsiahla včasná odborná poradenská služba a priama pomoc rodinám s postihnutými osobami. Ide aj o to, aby sa zdravé nepostihnuté deti i dospelí naučili žiť s postihnutými, považovali za samozrejmosť pomáhať im, chápať ich a rešpektovať.

V praxi sa v našich základných a stredných školách realizuje školská integrácia v dvoch formách:

1. *Individuálna integrácia* v bežnej základnej alebo strednej škole v mieste bydliska, dieťa je zaradené v bežnej triede.
2. *Integrácia v špeciálnych triedach* základných alebo stredných škôl, kde sú zaradení žiaci s určitým druhom postihnutia.

Celkovo sa ukazuje, že integrácia je, alebo môže byť pre niektoré osoby so zdravotným postihnutím, resp. niektoré druhy či stupne postihnutia nadmernou záťažou. A tak aj tu platí, že síce integrovať, ale len vtedy, resp. len natoľko, nakoľko je to naozaj v prospech jednotlivcej osoby so zdravotným postihnutím.

V niektorých prípadoch poskytuje žiakom a mládeži s určitým typom zdravotného postihnutia najvhodnejšiu formu vzdelávania špeciálne školstvo.

PODMIENKY A POSTUPY PRI INTEGROVANÍ

I. Čo má predchádzať prijatiu žiaka so zdravotným postihnutím

do strednej školy

1. Rodičia, zákonní zástupcovia

Rodičia alebo zákonní zástupcovia žiakov so zdravotným postihnutím alebo narušením spolupracujú s triednym učiteľom a ostatnými vyučujúcimi v základnej škole pri profesionálnej orientácii budúceho absolventa ZŠ. Dôležitá je tiež spolupráca s výchovným poradcom školy, **príslušným špeciálnym pedagógom** a psychológom. Ak ZŠ nemá školského špeciálneho pedagóga, je potrebné obrátiť sa na špeciálneho pedagóga v špeciálnopedagogickej poradni. Príslušný špeciálny pedagóg znamená špecialistu:

- pre deti a mládež s narušenou komunikačnou schopnosťou - *logopéd*,
- pre deti a mládež s telesným postihnutím - *somatopéd*,
- pre deti a mládež so zrakovým postihnutím - *tyflopéd*,
- pre deti a mládež so sluchovým postihnutím - *surdopéd*,
- pre emocionálne a psycho-sociálne narušené deti a mládež - *liečebný pedagóg*,
- pre deti a mládež s mentálnym postihnutím - *psychopéd*.

Odporúča sa spolupracovať aj so špeciálnou základnou školou pre daný druh postihnutia alebo narušenia, v ktorej má výchovný poradca skúsenosti s perspektívami uplatnenia žiakov. Okrem toho má aktuálne informácie o novootvorených odborných učilištiach, učebných odboroch odborných učilíšť, o stredných školách a profilujúcich predmetoch študijných odborov stredných škôl vhodných pre žiakov s určitým druhom postihnutia.

Na základe posúdenia výsledkov aktualizovaných odborných vyšetrení a s ohľadom na reálne perspektívy a prognózu postihnutia, na záujmy, dosiahnutú úroveň zručností, schopností a vedomostí sa žiak s postihnutím alebo narušením môže prihlásiť na špeciálnu alebo bežnú strednú školu, stredné odborné učilište alebo učilište.

Nevyhnutné je rešpektovanie kontraindikácie daného postihnutia alebo narušenia vzhľadom k niektorým učebným alebo študijným odborom.

Je vhodné, predtým ako sa žiak hlási na určitý druh strednej školy, navštíviť túto školu a poradiť sa s tamojšími pedagógmi o konkrétnych požiadavkách štúdia i praxe.

2. Riaditeľ strednej školy

Prijímacie konanie

Prijímanie uchádzačov so základným vzdelaním na štúdium sa vykonáva podľa ustanovenia § 19 zákona č.29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov a podrobnosti ustanovuje Vyhláška č. 145/ 1996 Z.z. § 1 ods. (2): *Po úspešnom skončení ôsmeho alebo deviatego ročníka základnej školy možno žiaka základnej školy alebo osobu, ktorá skončila povinnú školskú dochádzku prijať do prvého ročníka štúdia na strednej škole.*

Citovaná vyhláška v § 2 ods. (1) ďalej ustanovuje: *Uchádzač alebo jeho zákonný zástupca podáva jedinú prihlášku na štúdium na tlačive schválenom Ministerstvom školstva SR. Na prihláške môže na druhom mieste uviesť aj ďalšiu strednú školu, na ktorej má záujem študovať.*

ods.(2): *Zákonný zástupca uchádzača podáva prihlášku riaditeľovi základnej školy, ktorú žiak navštevuje do 5. februára. Riaditeľ školy ju odošle na strednú školu.*

Na študijné a učebné odbory vyžadujúce talentové skúšky a overenie špeciálnych schopností a zručností sa podáva prihláška do 10. februára . Na ostatné odbory okrem osemročného štúdia na gymnáziu do 10. marca.

ods. (3): *Uchádzač, ktorý nie je žiakom základnej školy, podáva prihlášku priamo na strednú školu.*

ods. (4): *Uchádzač, ktorý má zmenenú pracovnú schopnosť, pripojí k prihláške rozhodnutie príslušnej lekárskej posudkovej komisie o schopnosti študovať príslušný odbor.*

Podmienky na prijímanie žiakov z ôsmeho ročníka ustanovuje Zákon č. 5 / 1999 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 29 / 1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) § 19, ods. 4 : *Žiakov, ktorí úspešne skončia ôsmy ročník základnej školy, možno prijať do prvého ročníka strednej školy, v ktorej sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v cudzom jazyku, do tried s päťročným štúdiom .Títo žiaci splnia povinnú školskú dochádzku skončením druhého roku štúdia na strednej škole.*

V praxi sa vyskytujú prípady, v ktorých žiak uchádzajúci sa o štúdium na strednej škole má vývinovú poruchu učenia , telesné alebo zmyslové postihnutie. Taký žiak môže mať predpoklady zvládnuť učivo predpísané učebnými osnovami pre daný druh strednej školy **za podmienok primeranej formy prijímacej skúšky, sprístupňovania vedomostí a primeranej formy skúšania** . Po konzultácii s rodičmi a pedagógmi ZŠ môže riaditeľ strednej školy uplatniť § 4, ods. (2) Vyhlášky č.145 / 1996 Z.z.: *Riaditeľ strednej školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy určí formu prijímacej skúšky, jej obsah a rozsah podľa učebných osnov základnej školy. Určí kritériá na úspešné a neúspešné vykonanie skúšky, ako aj ostatné podmienky prijatia na štúdium.*

§4, ods. (3): *Riaditeľ strednej školy pri rozhodovaní o prijatí berie do úvahy aj zdravotnú spôsobilosť na štúdium vo zvolenom študijnom odbore, učebnom odbore alebo zameraní a na výkon povolania.*

§4. ods. (4): *Riaditeľ strednej školy prijme prednostne uchádzača, ktorý má podľa rozhodnutia posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia zmenenú pracovnú schopnosť, pred uchádzačmi, ktorí rovnako vyhovujú prijímacím podmienkam.*

Pedagogicko-organizačné pokyny pre školy a školské zariadenia a orgány štátnej správy v školstve v SR na školský rok 1999/2000, časť 2.3.1., bod 5 upresňujú ďalšie podmienky nasledovne: **Pri stanovení kritérií na úspešné a neúspešné vykonanie prijímacej skúšky na strednú školu určiť pre žiakov so špecifickými vývinovými poruchami učenia takú formu prijímacej skúšky, ktorá umožní žiakovi primeraným spôsobom prejavíť úroveň svojich vedomostí. Ide o žiakov s dyslexiou, dysgrafiou, a dysortografiou pri uchádzaní sa o štúdium na stredné školy technického zamerania a žiakov s dyskalkúliou na stredné školy, v ktorých nie sú profilovými prírodovedné predmety.**

II. Organizácia štúdia na strednej škole

1. Individuálna integrácia

Počet žiakov v triede určuje Vyhláška č. 52 / 1993, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŠMaŠ SR č. 80/1991 Zb. o stredných školách § 4, ods.(1): *V stredných školách sa zriaďujú triedy denného štúdia s počtom najmenej 17 a najviac 34 žiakov. ... Do triedy možno zaradiť aj zdravotne postihnutých žiakov, ak ich postihnutie nie je kontraindikáciou na prijatie do príslušného študijného alebo učebného odboru. Za každého zdravotne postihnutého žiaka sa môže znížiť maximálny počet žiakov v triede o troch.*

Riaditeľ strednej školy zaistí alebo aspoň umožní triednemu učiteľovi žiaka so špeciálnopedagogickými potrebami, ostatným vyučujúcim i majstrom odbornej výchovy **pravidelné konzultácie s pracovníkmi príslušnej špeciálnopedagogickej poradne**, návštevy špeciálnej školy príslušného typu, účasť na súvzťažných odborných školeniach a nákup odbornej literatúry.

Na konzervatóriách, kde sa vzdelávajú zrakovo postihnutí žiaci, riaditeľ školy poverí jedného pedagogického pracovníka koordinovaním výchovno-vzdelávacieho procesu na škole, ktorý bude spolupracovať so spádovou špeciálnopedagogickou poradňou pre zrakovo postihnutých. (Pedagogicko-organizačné pokyny pre školy a školské zariadenia a orgány štátnej správy v školstve v SR na školský rok 1998/99, časť 2.3.1.)

Riaditeľ strednej školy zabezpečí , vo väzbe na umožnenie prípravy na povolanie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami , **kompensačné pomôcky a špeciálne učebné pomôcky** zakúpením alebo zapožičaním zo špeciálnej školy alebo špeciálnopedagogickej poradne alebo detského integračného centra.

V prípade potreby je možné zaradiť do učebného plánu sluchovo postihnutým žiakom strednej školy (kde dané postihnutie nie je kontraindikované pre výkon povolania) vyučovací predmet rozvoj komunikačných zručností. Vyučovať ho musí špeciálny pedagóg - surdopéd. (ako externý pracovník školy na čiastočný úväzok, alebo pracovník špeciálnopedagogickej poradne).

*Riaditeľ strednej školy môže **uvoľniť žiaka z vyučovania povinného predmetu alebo od telesných úkonov spojených s vyučovaním niektorých predmetov na základe vyjadrenia príslušného lekára, a ak ide o žiaka so zmenenou pracovnou schopnosťou, na základe vyjadrenia posudkového lekára sociálneho zabezpečenia.** (Vyhláška MŠMaŠ SR č. 80/1991 Z.z. o stredných školách §8, ods. 1)*

***Žiaka nemožno uvoľniť na celý školský rok alebo jeho prevažnú časť od vyučovania povinných predmetov, ktoré majú rozhodujúci význam pre odborné zameranie absolventa. Predmety určuje riaditeľ strednej školy.** (Vyhláška MŠMaŠ SR č. 80/1991 Z.z. o stredných školách §8, ods.2)*

V osobitných prípadoch , ak to dovoľuje charakter učiva, umožní riaditeľ strednej školy na žiadosť žiaka, ak nie je plnoletý so súhlasom zákonného zástupcu, a po odporúčaní príslušného lekára zdravotne postihnutému alebo dlhodobo chorému žiakovi prípravu a vykonanie skúšok v určených termínoch. (Vyhláška MŠMaŠ SR č. 80/1991 Z.z. o stredných školách §8, ods.4)

Vyučovanie dlhodobo chorých žiakov stredných škôl upravuje § 28 citovanej vyhlášky.

Ods. (1): *Žiaci, ktorí v čase plnenia povinnej školskej dochádzky v stredných školách sa liečia dlhšie ako dva mesiace v zdravotníckych zariadeniach, sa zaraďujú do náhradného spôsobu vzdelávania.*

Ods. (2): *Vyučovanie v zdravotníckych zariadeniach sa uskutočňuje vo všeobecno-vzdelávacích predmetoch, prípadne aj v odborných predmetoch v rozsahu 17 hodín týždenne. Zabezpečujú ho učitelia stredných škôl, ktoré sú najbližšie k sídlu zdravotníckeho zariadenia.*

Novela vyhlášky MŠMŠ SR č.212/1991 Zb. o špeciálnych školách v znení vyhlášky MŠ SR č.63/2000 Z.z. umožňuje zaraďovať do školského klubu pri zdravotníckom zariadení i žiakov stredných škôl.

2. Integrácia v špeciálnej triede

Špeciálnu triedu v stredných školách možno zriadiť, len ak sú splnené **tieto základné podmienky** :

- **dôkladná diagnostika** prostredníctvom špeciálnopedagogickej poradne, detského integračného centra alebo pedagogicko-psychologickej poradne,
- **rozhodnutie o zaradení dieťaťa do špeciálnej triedy** (tlačivo ŠEVT 49 2860)
- **materiálne a priestorové zabezpečenie**
- **kvalifikovaný špeciálny pedagóg.**

Špeciálna trieda sa zriaďuje so súhlasom zriaďovateľa.

Do špeciálnej triedy sa môže zaradiť dieťa len na základe písomného rozhodnutia o zaradení dieťaťa do špeciálnej triedy, ktoré sa vystavuje na základe komplexnej psychologickej, zdravotnej a špeciálnopedagogickej diagnostiky.

Nakoľko špeciálne triedy patria do sústavy špeciálnych škôl, možno žiaka zaradiť do špeciálnej triedy len na základe súhlasu jeho zákonného zástupcu.

Na vybraných stredných školách možno zriaďovať špeciálne triedy pre zrakovo, sluchovo a telesne postihnutých žiakov. Prijímanie žiakov, počty žiakov v triede a organizácia výchovno-vzdelávacej činnosti sa riadi Vyhláškou MŠMaŠ SR č.212/1991 Zb. o špeciálnych školách v znení vyhlášky MŠ SR č.63/2000 Z.z. (Vyhláška MŠMaŠ SR č. 80/1991 Zb. o stredných školách) § 4, ods.8)

Počet žiakov zaradených do špeciálnej triedy upravuje Vyhláška MŠMaŠ SR č. 212/1991 Zb. o špeciálnych školách.

V § 2 tejto vyhlášky sa uvádza: *Triedu možno zriadiť pre najmenej štyroch žiakov.*

Počty žiakov v triedach upravuje § 6, ods.(1) : *V triede základnej školy pre sluchovo postihnutých, základnej školy pre zrakovo postihnutých, základnej školy pre žiakov s chybami reči, základnej školy pre nehovoriacich a základnej školy pre telesne postihnutých v prípravnom ročníku a v 1. až 3. ročníku môže byť najviac osem žiakov, v 4. až 9. ročníku môže byť najviac desať žiakov.*

§ 6, ods.(6): *V triede pre žiakov so špecifickými vývinovými chybami učenia v základnej škole môže byť najviac dvanásť žiakov. V triede pre žiakov s vývinovými chybami správania v základnej škole môže byť najviac desať žiakov.*

V § 10 , ods. (1) sa uvádza : *Triedy pre žiakov so špecifickými vývinovými chybami učenia a správania a špeciálne triedy pre zmyslovo, telesne a mentálne postihnutých žiakov alebo pre žiakov s chybami reči v základných školách a špeciálne triedy pre zmyslovo a telesne postihnutých žiakov v stredných školách patria do sústavy špeciálnych škôl.*

Podmienky ustanovené v citovanej vyhláške pre špeciálne triedy pre žiakov so špecifickými vývinovými chybami učenia a správania v základných školách platia aj pre špeciálne triedy pre zrakovo, sluchovo a telesne postihnutých žiakov a žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou v stredných školách.

Vo vzdelávaní v špeciálnych triedach sa postupuje podľa učebných plánov a učebných osnov bežných stredných škôl. V prípade potreby žiakov sa využívajú učebné plány a učebné osnovy platné pre príslušný typ špeciálnej školy.

Výchovno-vzdelávaciu činnosť vo vybraných predmetoch a výchovných činnostiach môžu špeciálne triedy organizovať v kooperácii s triedami v paralelnom ročníku danej školy. Na týchto predmetoch sú na hodine prítomní vyučujúci oboch tried.

3. Hodnotenie a klasifikácia

Pravidlá hodnotenia a klasifikácie žiakov so špeciálnopedagogickými potrebami sa v zásade zhodujú s pravidlami uvedenými vo vyhláske MŠMaŠ SR č. 80 / 1991 Z.z. o stredných školách. Odporúča sa však spolupracovať so špeciálnym pedagógom a pri hodnotení žiaka postupovať podľa Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktoré boli schválené rozhodnutím MŠ SR č. 6164/96 - 153 zo dňa 12.decembra 1996 s platnosťou od 1. januára 1997

Obsah a rozsah záverečných skúšok žiakov so špeciálnopedagogickými potrebami je zhodný s obsahom a rozsahom určeným pre ostatných absolventov. Forma vykonania skúšok môže byť prispôbená schopnostiam daného žiaka, v zmysle rešpektovania jeho zdravotného postihnutia.

Na ukončovanie štúdia týchto žiakov sa taktiež vzťahuje vyhláska MŠMŠ SR č.102/1991 Zb. o ukončovaní štúdia na stredných školách a ukončovaní prípravy v odborných učilištiach a učilištiach v znení neskorších predpisov.

III. Integrácia po ukončení strednej školy

Doterajšie skúsenosti s integráciou žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v stredných školách dokazujú, že pri využití vyššie uvedených podmienok vzdelávania (úprava formy vykonania prijímacej alebo záverečnej skúšky, úprava foriem bežného skúšania a preverovania vedomostí, úprava priestorov a vybavenia školy, oslobodenie od vyučovania určitého predmetu, prípadne zaradenie nového predmetu, diferencovaný prístup a pod.) sú títo žiaci schopní absolvovať stredné školy v plnom rozsahu ich náročnosti a následne sa uplatniť v praktickom živote.

Tak ako ostatní absolventi stredných škôl, môžu pokračovať v štúdiu na pomaturitných odboroch stredných škôl alebo na vysokých školách. Integrácia v tomto štádiu je však len individuálna a závisí od zručností, vedomostí, schopností, osobnostných a vôľových vlastností daného jedinca.

LITERATÚRA

Zákony

Zákon č. 29/1984 Zb.o sústave základných a stredných škôl (školský zákon)

Zákon č. 5 / 1999 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 29 / 1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon)

Zákon č. 542 /1990 o štátnej správe v školstve a školskej samospráve

Zákon NR SR č.222/1996 o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Vyhlášky

Vyhláška MŠMaŠ SR č. 409 /1990, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŠ SSR č. 143/ 1984 Zb. o základnej škole

Vyhláška MŠMaŠ SR č. 212/1991 Zb. o špeciálnych školách

Vyhláška MŠ SR č.63, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŠ SSR č. 212/1991 Zb. o špeciálnych školách

Vyhláška MŠaV SR č. 41/1996, ktorou sa novelizuje vyhláška č. 222/ 1993 Zb.o odbornej a pedagogickej spôsobilosti pedagogických pracovníkov

Vyhláška MŠMaŠ SR č. 80/1991Zb. o stredných školách

Vyhláška MŠ aV SR č.52/1993 , ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška č.80/1991 Zb. o stredných školách

Vyhláška MŠ SR č. 145/1996 Zb. o prijímaní na štúdium na stredných školách

Vyhláška MŠMaŠ SR č. 102/1991 Zb. o ukončovaní štúdia na stredných školách a ukončovaní prípravy v odborných učilištiach a učilištiach

Vyhlasenia a uznesenia Valného zhromaždenia OSN

Vyhlasenie Valného zhromaždenia OSN - 2433. plenárne zasadnutie zo dňa 9.12. 1975

Štandardné pravidlá na vytváranie rovnakých príležitostí pre osoby so zdravotným postihnutím. Uznesenie Valného zhromaždenia OSN zo 4. marca 1994.

Pedagogicko-organizačné pokyny pre školy a školské zariadenia a orgány štátnej správy v školstve pre školské roky 1992 - 2000

Odborná literatúra

Lechta, V. a kol.: Diagnostika narušenej komunikačnej schopnosti, Osveta Martin 1995

Vašek, Š. a kol.: Špeciálna pedagogika Terminologický a výkladový slovník, SPN Bratislava 1995